

Évközi 2. vasárnap

1Kor 12,4-11

„A lelki adományok különfélék”

⁴A lelki adományok ugyan különfélék, a Lélek azonban ugyanaz. ⁵A szolgálatok is különfélék, de az Úr ugyanaz. ⁶Sokfélék a jelek is, de Isten, aki mindenben mindent véghezvisz, ugyanaz. ⁷A Lélek megnyilvánulásait mindenki azért kapja, hogy használjon vele. ⁸Az egyik ugyanis a bölcsesség ajándékát kapja a Lélektől, a másik a tudás adományát ugyanattól a Lélektől, ⁹a harmadik a hitet kapja ugyanabban a Lélekben vagy pedig a gyógyítás adományát szintén ugyanabban a Lélekben. ¹⁰Van, aki csodatevő hatalmat kap, van, akinek a prófétálásnak vagy a szellemek elbírálásának képessége jut osztályrészül. Más különféle nyelveket vagy pedig a nyelvek értelmezését nyeri el ajándéku. ¹¹Mindezt azonban egy és ugyanaz a Lélek műveli, tetszése szerint osztva kinek-kinek.

Korintusban – amely nem filozofikus, hanem művészváros volt – Pál, Apolló és más keresztények működése során lelkes csoportok alakulnak ki. Ezek a keresztény házak egymással is versengenek a spirituális élményekben. Pál a rendkívüli élmények nagyságát azzal méri, hogy mennyire építik ezek az élmények és az élményeket átélt emberek a keresztény közösséget. Amikor Pál a lelki adományokról – idegen szóval karizmákról – beszél, nem egyszerűen emberi képességekről szól, hanem azoknak az egyház, az épülő keresztény közösség javára történő használatáról. A hívek egy része a rendkívüli lelki képességeket az egyéni kiválóság jelének tartotta, és arra használta, hogy önmagának tekintélyt szerezzen vele. Ez természetesen azt eredményezte, hogy a rendkívüli képességek birtoklói feljogosítva érezték magukat arra, hogy saját közösséget építsenek, vagy csodálóikból önálló csoportot hozzanak létre.

Pál a karizmatikus képességek azonos eredetére s egyben azonos céljára hívja fel a figyelmet. A lelki adományok közé sorolja a bölcsességet (8), a tudást (8), a hitet (9), a gyógyítás képességét (9), a csodatevő hatalmat (10), a nyelveken szólást (10) és a nyelvek értelmezését (10) is. Ez a lista egyáltalán nem teljes, inkább csak esetleges és asszociatív sorrendbe van állítva. Sokan a karizmákat Pál korintusi leveléhez kötik, pedig Márk (16,17–18) evangéliumában is olvashatunk róluk. Az Apostolok Cselekedetei, illetve Pál más levelei is ilyen jelenségekről számol be a Jeruzsálemben (ApCsel 2,4), Szamariában (ApCsel 8,18),

Efezusban (ApCsel 19,6), Rómában (Róm 12,6–8) Galáciában (Gal 3,5) élő keresztények körében. Csak annyiban jogos ezt a témát a korintusi levélhez kötni, hogy Pál itt beszél az ezekkel kapcsolatos visszaélésekről. Ez a rendteremtés szándékával íródott figyelmeztetés egyben bevezetésül szolgál a legnagyobb karizma, a szeretet bemutatására (1Kor 13. fejezet).

Pál nagy élménye volt az őskeresztény közösségek szervezése közben, hogy az emberek képességeiket a közösség javára fordítják. Ez a különleges állapot egy új közösséget hozott létre. Pál megtapasztalta, hogy ez a közösség képes átlépni nyelvi, szociális és kulturális határokat, és egybekapcsolni, segíteni az embereket. A karizmaként használt emberi képességek kitűnően működtek egymást kiegészítve. De amikor a képességeket birtokló ember mindezt a saját és nem a közösség javára akarta fordítani, akkor a korábban legtehetségesebb közösségi emberekből váltak a közösség legnagyobb terhei vagy békebontói. Pál ezt a folyamatot egyetlen város közösségeiben tapasztalta meg viszonylag rövid időn belül, és ezt a tapasztalatát osztja meg olvasóival. A Lélek adományainak megkülönböztetéséről, pontosabban a közösség javára szolgáló és a közösségi életet megbontó lélek megkülönböztetéséről beszél Aranyszájú Szent János is. Szent Jeromos szerint elegendő, ha mindenki felismeri, hogy ugyanaz a Lélek működik benne, csak más módon. Az ember csak Isten kegyelmének segítségével tudja képességeit a közösség javára kamatoztatni – állapította meg Kálvin. Béza Ti-vadar (1519–1605) pedig úgy vélte, hogy Isten a karizmákat az emberi természet különbözőségének megfelelően osztotta ki.

Érdemes megfigyelni, hogy Korintusban az emberek akkor érezték, hogy vallásilag tökéletesebbek lettek, ha képességeikkel a közösség érdekeit szolgálták, vagy életét javították. Vagyis a keresztények nem egyénileg, a közösségtől függetlenül törekedtek vallási tökéletességére, hanem természetes igényük volt közösségileg is megjeleníteni azt. Ez a szemléletmód a kereszténység első időszakára jellemző, amelyben az ún. mozgalmi és nem az intézményes jelleg az uralkodó. Az intézmény egyre erőteljesebb kifejlődése során már mind többen az egyéni tökéletességre törekedtek, és a közösségi hatás másodlagos lett. A nagy egyház megszületése után már csak a szerzetesközösségek törekedtek arra, hogy közösségileg szentelődjenek meg. Alapvető változás, hogy míg korábban úgy gondolták, Isten kegyelmét és adományát közösségileg birtokolják, később az vált uralkodó szemléletté, hogy egyénileg is. Az ősegyházi szemlélet nélkül lehetetlen megújítani a keresztény közösséget!